

Suomen Kuurosokeat ry
Johtokunta 1990

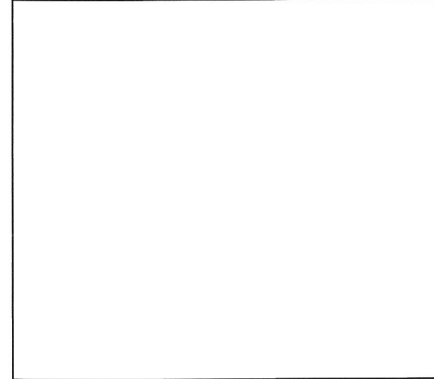
**Puheenjohtaja
Pirkko Virtanen**

**Varapuheenjohtaja
Jaana Aro**

**Asiantuntija
Vappu Karjalainen**

**Asiantuntija
Marja Karttunen**

Sari Isaksson

Hilikka Hyötylä

Marja-Leena Avila

Pekka Juusola

Lasse Hannula

Seija Troyano

TUNTOSARVI

Selkolehti

• huhtikuu 4/1990

TUNTOSARVI

Huhtikuu N:o 4/1990
16. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella.

PÄÄTOIMITTAJA

Leena Turunen

TOIMITTAJA

Raili Kupi

TOIMITUS, TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Mäkelänkatu 52
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677
Pankki: KOP Keski-Töölö,
Helsinki 101210-168221

TILAUSHINTA

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk 12 kk

SISÄLLYS

Jäkälän Antin juhla.....	2
Selkokieltä puheisiin.....	3
Kuopiossa kaikki hyvin.....	4
Eino kaipaa ulkoiluttajaa....	5
Henkilökohtainen avustaja...	6
Lökäpöksy vai tyylikäs mies.	7
Taistelua tasa-arvon ja oikeuden puolesta.....	10
Työpaikkani on lasten parissa	11
Sano se selkokielellä.....	12
Hyvät ihmissuhteet.....	13
Rössypotut.....	13
Rakastan tanssimista.....	14
Minä rakastan maailmaa.....	15
Johtokunta 1990.....	16

Seuraava lehti ilmestyy 24.5.1990

KUUKAUDEN KASVO

Antti 90 vuotta

Antti Jäkälä oli vuosiko-
kouksemme juhlituin mies.

Iltajuhla oli omistettu
Antille, joka täytti 90 vuotta.

Tytöt olivat valmistaneet
Antille yllätyksen.

Illallisen jälkeen Antti
kutsuttiin koko kansan
eteen. Hänen päälle
puettiin tyttöjen tekemä
”juhlapaita”, jonka selkään
oli kirjoitettu ”Antti -Boy”.

Voi sitä halausten määrää.

— En löytänyt Sinulle ulkoa
mitään kukkia, oli niin
paljon lunta”, Riitta valitteli.

— Olisit ottanut Jäkälää”,
Antti vastasi.

Antilla, 90-vuotiaalla on
sana hallussaan.

PÄÄKIRJOITUS

Selkokieltä puheisiin

Selkokielineen lehti on
monelle kuurosokealle — ja
myös monelle muulle
ihmiselle — ihan välttämätön
asia. Mutta ei riitä, että
kirjoitettu teksti on helppoa.
Myös puheen on oltava
sellaista, että kuulijat
ymmärtävät. Siispä selko-
kieltä myös puheisiin.

Kursseilla ja luennoilla
istumme tuntikausia ja
kuuntelemme
asiantuntijoiden puheita.
Surullista, miten usein
ihmiset puhuvat huonoa
paperikieltä. He eivät osaa
asiaansa ilman papereita tai
kalvoja. He puhuvat
papereilleen, eivät
yleisölleen. Heidän äänensä
on yksitoikkoista eikä kuulu
mihinkään.

Miksi me suostumme
kuuntelemaan heikkoja
esityksiä.

Miksi emme uskalla
keskeyttää, jos emme
ymmärrä.
On hirveätä olla kuulijana jos
on pudonnut kärryiltä: ei
kuule eikä ymmärrä mistä
puhuja puhuu.

Ehdotan että kurssien aikana
tarkkailette esiintyjä.

Hyvä esiintyjä

— katsoo yleisöönsä, ei puhu
selin yleisöön.

— osaa asiansa. Hyvä
puhuja ei lue kalvoilta
tekstejä. Hän käyttää kalvoja
niin vähän kuin mahdollista.
Kuvakalvoilla hän voi
selventää asiaansa.

— hän käyttää asioiden
selventämiseen tuttuja,
arkisia esimerkkejä.

— hän uskaltaa olla ihan
oma itsensä

— hän varmistaa että
jokainen kuulee ja näkee.

— hän antaa kuulijoille
lepotaukoja ja rohkaisee
tekemään kysymyksiä.

Kursseille menijät,
kuunteleminen on raskasta
työtä. Vaatikaa sellaista
puhetta, joka menee perille.

Leena Turunen

Osastopäällikkö Otto Heikkinen

Kuopiossa kaikki hyvin — vai onko?

Kuopio oli tänä vuonna vuosikokouksen isäntäkaupunki.

Miten Kuopio on järjestänyt vammaistensa palvelut?

Kysyimme asiaa kaupungin sosiaalivirastosta ja Kuopiossa asuvalta kuurosokealta.

Kuopion sosiaalivirasto on punatiilitalossa Minna Cantin kadun varrella.

— Ylös neljanteen kerrokseen. Siellä palveluosaston päällikkö Otto Heikkinen vastaili kysymyksiini.

Miten kuurosokeat saavat tietoa kunnan palveluista?

— Järjestämme tiedotustilaisuuksia eri vammaisryhmille ja jaamme esitteitä. Sosiaalivirastossa on neljä työntekijää, joista yksi osaa viittomakieltä. Häneltä voi kysyä.

— Minä uskon, että jokainen tietää meidän palveluista.

Ovatko Kuopiossa tulkkiasiat järjestyksessä?

— Tulkkipalvelua käytti viimevuonna 43 henkilöä. Alueella on noin 21 sivutoimista tulkkiä.

— Vuoden alusta on sivutoiminen tulkkio ollut toimistossa maanantaisin kaksi tuntia. Kuurosokeat voivat silloin hoitaa asioitaan. Kokeilusta on hyviä tuloksia.

— Ensi vuonna perustamme Kuopioon päätoimisen tulkin viran.

— Mielestäni tulkkiasiat ovat Kuopiossa kohtalaisen hyvin.

Miten asumispalvelut ovat järjestetty?

— Kuurosokeita asuu Ävikissa Hyvinkäällä ja Invaltalossa Kuopiossa.

— Kyllä asunnot on pystytty järjestämään kaupungin asuntotoimiston kautta. Ei ole ollut erityisongelmia.

Miten kuljetuspalvelu toimii?

— Tänä vuonna vammaiset saavat 14 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Olemme kokeilleet taksisetelien käyttöä ja muita palvelumuotoja. Invatakseja meillä on käytössä. Kehitämme kuljetuspalvelua koko ajan, kunnes löydämme sen parhaan palvelumuodon.

Ovatko Kuopion kuurosokeat tyytyväisiä kaupungin palveluihin?

Kyllä, mielestäni kuurosokeiden ja muidenkin vammaisten palvelut ovat melko hyvässä järjestyksessä.

Kuopiossa toimii vammaisneuvosto. Se on hyvä tyytyväisyyden mittari. Vammaisneuvosto kyllä kertoo, ovatko asiat hyvin vai huonosti.

Eino kaipaa ulkoiluttajaa

Eino aloittaa päivänsä voimistelemalla. Aamujumppa on hänelle yhtä tärkeä kuin aamukahvi. Eino ulkoilee mielellään. Hänellä on vene. Kesäisin hän veneilee poikansa kanssa.

Eino Rissanen asuu kaupungin vuokratalossa Kuopion Neulamäessä. Hän on alkuperäinen kuopiolainen.

Eino toivoo avustajaa, joka veisi häntä ulkoilemaan enemmän. Yksin kulkeminen on hänelle vaikeaa, koska hän ei tunne ympäristöä.

Eino kaipaa äänilehtiä. Tuttava on käynyt lukemassa hänelle ääneen lehtiä.

— Tuntosarvi ja Uutislehti voisivat kyllä ilmestyä myös äänikasettina, Eino innostuu.

Saatko tulkkipalvelua riittävästi?

— Tulkki on järjestynyt aina tarvittaessa.

Pankki- ja muut asiat ovat järjestyneet hyvin tulkin avulla.

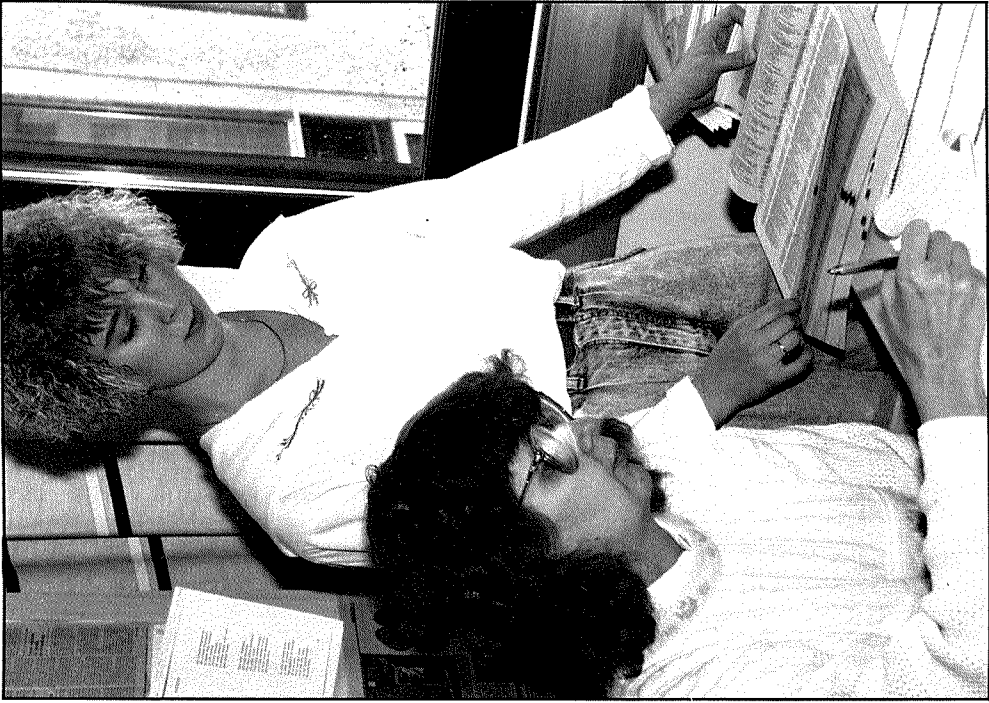
Oletko tyytyväinen kuljetuspalveluun?

— Kuljen taksilla ja bussilla. Minusta on huono asia, että taksimaksu pitää maksaa itse. Taksiseteli olisi parempi.

Oletko tyytyväinen Kuopion vammaispalveluihin?

Eino nyökkää hyväksyvästi.

— Kyllä minä olen saanut sen mitä olen tarvinnutkin, hän sanoo. ■ -RK

Riitta Ruissalo ja avustaja Minna Määttä.

Henkilökohtainen avustaja — silmä ja korva

Riitta Ruissalo on hieroja. Hänellä on kuulonäkövamma. Minna Määttä on Riitan henkilökohtainen avustaja. Molemmat ovat nuoria ja reippaita tamperelaisia.

Riitta hankki avustajan näin:

Näkövammaisten diakonissa kertoi minulle henkilökohtaisesta avustajasta, kun kerroin hänelle liikkuamisen vaikeuksista. Puhuin asiasta aluesihteerini kanssa. Sain käteeni oppaan, jossa asiasta kerrottiin enemmän.

Sosiaalitoimistossa täytin hakemuksen, jotta saan kunnalta rahaa avustajan palkkaamiseen.

Avustajaa etsin lehti-ilmoituksella. Hakijoita oli aika paljon, mutta osa karsiutui pois jo puhelinkeskustelun jälkeen.

Tämä on osapäivätyötä ja työaikojen täytyy sopia minun aikatauluuni. Tässä työssä pitää myös ajaa autoa.

Minulla on nyt ollut henkilökohtainen avustaja puoli-toista vuotta.

Millaista on olla työnantajana?

— Paperitöitä on aika paljon. Työnantajana minun pitää hoitaa avustajan palkka-, vero-, sosiaaliturva- ja vakuutusasiat. Lomakkeiden täyttäminen on hankalaa, koska

näen huonosti. Tyttäreni auttaa minua paljon.

— Tammiukuussa kävin kurssin ”Minäkö työnantajana”. Sieltä sain paljon uutta tietoa; palkka-, vuosiloma- ja sairasloma-asioista.

— Sosiaalitoimiston korvaukset tulevat melko pian, kun lähetän sinne kuitit. Jonkin verran joudun käyttämään omaa rahaa avustajan palkkaukseen.

Mitä avustaja tekee?

Minna Määttä on 21 vuotias tyttö Ylöjärveltä. Hän on Riitan henkilökohtaisena avustajana noin 10 tuntia viikossa. Muun ajan hän tekee pizzoja veljensä yrityksessä.

Minnan työ on enimmäkseen Riitan mukana kulkeamista ja autolla ajamista. Hän opastaa Riittaa vieraispaikoissa ja on mukana kotikäynneillä. Joskus hän hoitaa Riitan pankki- tai muita asioita.

Työ on paras opettaja

Riitta on opettanut Minnalle, mitä hänen pitää tehdä. Minna kertoo, että hän ei tuntenut näitä asioita aikaisemmin.

— Minulle pitää sanoa, milloin ja miten pitää auttaa. Muuta opastusta en ole tarvinnut. Ei tähän työhön ole koulutusta, Minna kertoo.

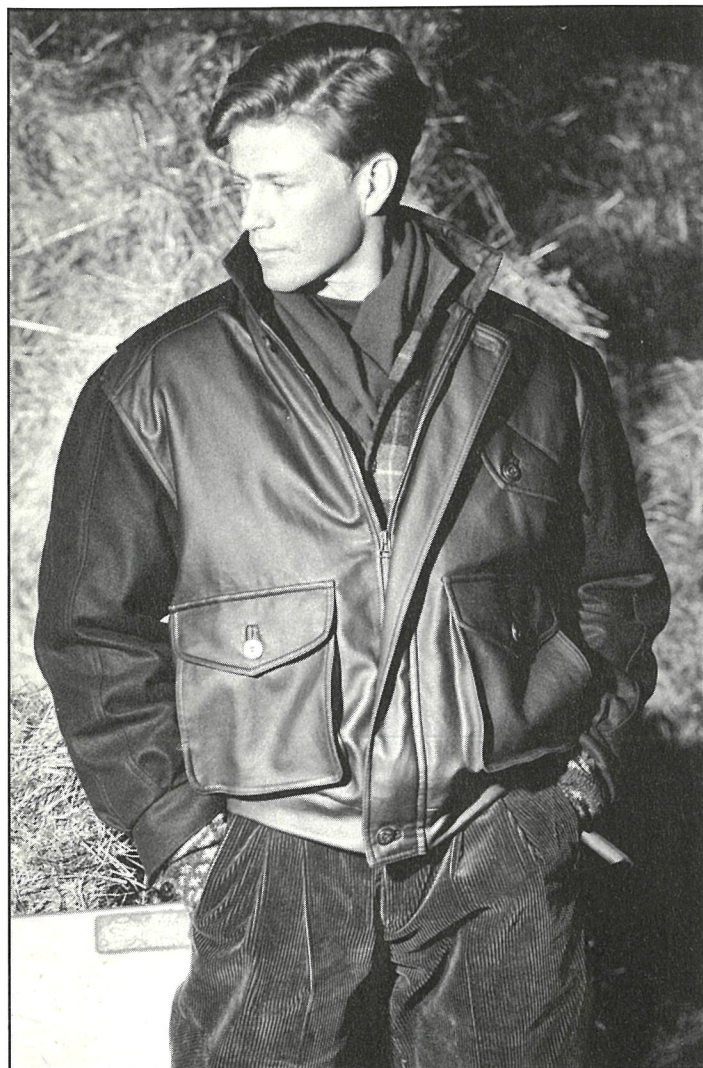
Työn huonot ja hyvät puolet

Huonoa ovat epäsäännölliset työajat. Minna saa tietää päivän ohjelman yleensä edellisenä iltana. Jos Riitalle tulee ohjelmaan muutoksia, myös Minnan työohjelma muuttuu.

— Muutokset tulevat yleensä viime hetkellä. Joskus töiden järjestämissä on vaikeuksia, Minna kertoo.

Tämä työ sopii minulle, koska haluan liikkua paikasta toiseen. Tulemme Riitan kanssa hyvin toimeen keskenämme, Minna toteaa.

Tulevaisuudessa Minna aikoo lähteä opiskelemaan. Silloin Riitalla on edessään uuden avustajan hakeminen. Hätätapauksissa tulen kyllä auttamaan, koska osaan tämän työn, Minna lupaa. ■ -RK

Lökäpöksy vai tyylikäs mies

— Pipo pois päästä ja toppatakki naulaan. Nyt ostetaan Sinulle uusi puku.

— Mitä minä uudella puvulla teen? Tämä vanha kelpaa ihan hyvin.

— Muoti on akkojen höpötystä. Näin Sinä sanot.

Katselen muotilehden kauniita miehenkuvia. Mieleen tulee lause: ”vaatteet tekevät miehen”. Vaatteet kertovat miehestä paljon.

Yksi asia on varma. Hyvin pukeutunutta miestä on ilo katsella.

Uskon myös, että mieskin osaa iloita uudesta vaatteesta.

Kaunis pukeutuminen ei ole vain naisten asia.

Kesämiehen vapaa-aika

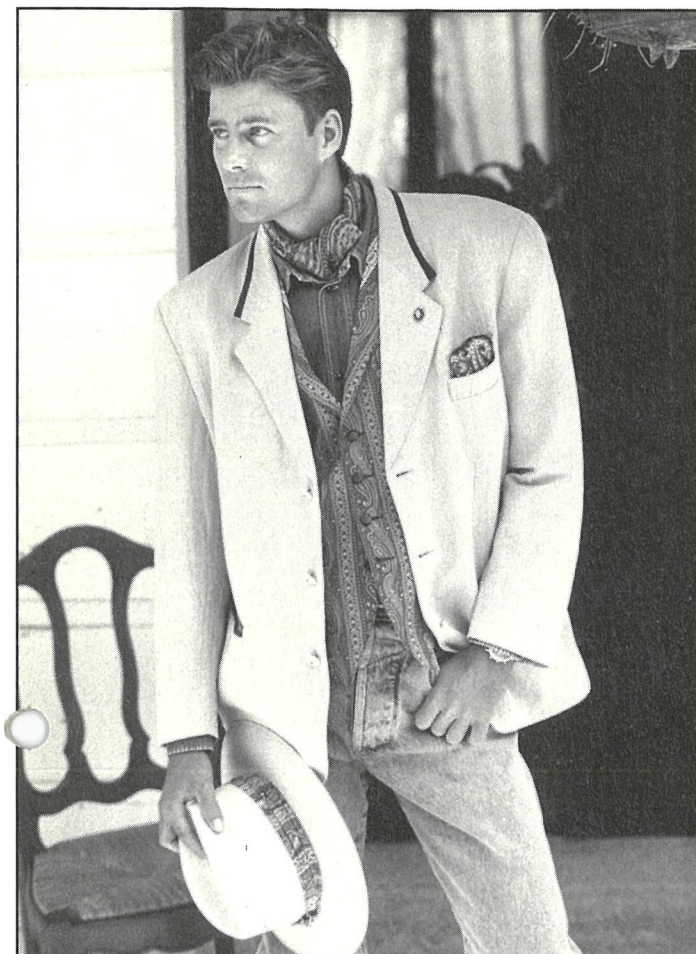
Tyylikäs kesämies ei ulkoile vanhan puvun housut jalassaan.

Hän hankkii vapaa-ajan vaatteet, joissa on mukava olla.

Vapaa-aikaan sopivat myös kirkkaat värit ja kevyet kankaat.

Vaate kannattaa ostaa sen mukaan mitä mies harrastaa: lenkipuku tai mukava kotiasu ovat monelle tärkeitä vaatteita. Farkut, samettihousut, pusakat, T-paidat ja college-paidat ovat hyviä vapaa-ajan vaatteita.

Pehmeät lenkkikengät kuuluvat myös vapaa-aikaan.

Tyylikkäästi kyläilemään

Kylään tai kokouksiin voi harvoin mennä lenkivaatteissa. Kesämiehemme vetää päälleen arkipuvun. Se voi olla kokopuku tai yhdistelmäpuku.

Kesämiehen arkipuku voi olla vaalea. Varmoja värejä ovat harmaan ja sinisen eri sävyt. Yhdistelmävaatteen housut ja takki voivat olla eri kangasta.

Kokeilepa mustia housuja ja pikkuruudullista takkia. Tai kokeile vaaleita housuja tummansinisen takin kanssa. Näytät upealta.

Tumma puku juhlaan

Tumma puku kuuluu hyvin pukeutuvan miehen vaatevarastoon. Suuret perhejuhlat, ystävien 50-vuotispäivät tai juhlaillalliset ovat niitä tilaisuuksia, joihin ei farkuissa voi mennä.

Rusetti vai solmio

Puku ei vielä ole koko pukeutuminen. Mies tarvitsee paidan, solmion, kengät, sukat, taskuliinan ja kalvosinnapit.

Tyylikkään miehemme paita on aina vaaleampi kuin puku. Varma valinta on valkoinen tai vaaleansininen paita. Valkoisessa paidassa voi olla ohuita raitoja. Puuvillapaidassa on hyvä olla. Kangas on hengittävää, eikä puuvillapaidassa hikoile.

Solmio saa olla tummempi kuin paita ja selvästi erivärinen kuin puku. Viininpunainen tai tummansininen solmio ovat hyvä valinta.

Rusetti vai solmio? Se on jokaisen oma asia. Kesäaikaan ei aina tarvita kumpaakaan. ■ -LT

Seija Troyano:

Taistelua vammaisten oikeuksien ja tasa-arvon puolesta

Olen ollut 12 vuotta poissa säännöllisestä työelämästä. Noihin vuosiin sisältyy paljon: lapsi, tieto kuurosokeudestani, elämän jatkuminen yksinhuoltajana, kuntoutumista...

Asuin Englannissa ennen poikani syntymää. Tein välillä kolmeakin työtä yhtä aikaa. Kun kuurosokeuduin, minun oli pakko yrittää sopeutua muutoksiin. Yrittäminen tuntunut on monesti turhauttavalta.

Minun on pakko elää vammaani kanssa. ”Pakettia”, jonka yhteiskunta tarjoaa vammaiselle, en ole kuitenkaan oppinut nöyrästi nielemään.

Missä on tasa-arvo?

Meitä ei kohdella tasa-arvoisesti.

Vammani ei tee minusta toisen luokan kansalaista.

En myöskään koe, että olisin holhouksen tarpeessa ja muiden pitäisi päättää asioistani.

Näin asia kuitenkin tahtoo usein olla!

Toimeentulo yksinhuoltajana pienellä työkyvyttömyseläkkeellä voisi olla ahdistava kokemus monelle päättäjälle.

Hän ei voisi edes lakkoilla parantaakseen tilannetta.

...pieneksi ja näkymättömäksi

Sain mahdollisuuden kouluttaa itseäni ulkomailla. Tarvitsin siihen tulkkia — en saanut tulkkia.

Päättäjät olivat sitä mieltä, ettei kurssi ole minulle tärkeä.

Tässä vaiheessa ymmärsin todellisuuden; minua yritetään kutistaa mahdollisimman pieneksi, näkymättömäksi, hiljaiseksi, paikallaan pysyväksi.

Voi itku, tämä ei tunnu enää ihmisen arvoiselta!

En halua alistua

Päätin, että en anna periksi. Taistelen oikeuksieni puolesta; omieni ja muiden.

Ne, jotka meidän vammaisten asioista päättävät, eivät toimi Jumalan viisudessa. Jos he päättävät omasta kohtalostaan, päätökset olisivat varmasti toisenlaisia. On helppoa päättää jonkun toisen asioista.

Minä taistelin näin: pyrin työelämään omilla ehdoillani. Kun ensimmäisen kerran kävin työvoimatoimistossa, virkailija näytti avuttomalta.

Sain lottovoiton

Pyysin aluesihteerä avuksi. Hän selvitteli tilannettani ja mahdollisuuksiani virkailijoiden kanssa.

Lopulta pääsin työharjoitteluun. Aloitin harjoittelun tammikuun alusta ja jatkan sitä toukokuun loppuun. Kela maksaa tämän harjoittelun.

Työharjoittelupaikka on minulle kuin lottovoitto. Olen viihtynyt siellä erittäin hyvin. Toivon, että kun harjoittelujakso päättyy, saisin pysyvän työpaikan. ■

Timo maalaa sinistä ja punaista.

Työpaikkani on lasten parissa

Päiviönsaaren lasten päiväkoti on Suomen erikoisin päiväkoti.

Siellä ovat vierailleet presidentti ja rouva Koivisto, sekä monet ulkomaiset vieraat.

Päiväkoti on kahdeksankulmainen rakennus mäntyjen keskellä.

Rakennuksessa on kuusi osastoa. Osastot ovat kaksikerroksisia ja niihin on oma sisäänkäynti.

... "hiiret ja kirput"

Osastoilla on hauskat nimet: "Siilit", "Myyrät", "Sopulit", "Hiiret", "Kirput" ja "Hamsterit".

Jokaisella osastolla on pienet vessat, uunit, tiskipöydät ja muut kalusteet. Yläkerrasta pääsee alakertaan liukumäkeä. Se on aina ahkerassa käytössä.

Talon sydän — viherhuone

Rakennuksen keskusta on kaksikerroksinen tila, jossa on lasikatto. Keskustan ympärillä ovat ikkunaseinällä erotetut osastot.

Keskustassa on paljon suuria viherkasveja. Siellä on kesä talvellakin. Kasvien keskellä on kaksi pientä uima-allasta ja hiekkalaitikat. Kivistä muuratusta takassa voi paistaa vaikka makkaraa.

Minun osastoni

Hamstereiden osastolla ovat vammaiset ja terveet lapset yhdessä. Olen saanut olla malliaikuinen näille vammaisille lapsille.

Yhdessä osaston lasten kanssa olemme viittoneet ja kokeilleet valkoista keppiä. Olemme hyväksyneet toinen toisemme luontevasti. ■

Selkokieli kurssilla Marja-Leena Avila.

Sano se selkokielellä!

- Mikä on selkokieli kurssi?
- Missä se pidetään ja milloin?
- Kuka sinne pääsee?

Kurssi pidettiin Tampereen palvelutalossa. Kahden päivän ajan Leena Turunen opetti kirjoittamaan yksinkertaista ja helppoa kieltä.

Oppilaina oli lehdistä tuttuja nimiä: Seija, Pirkko, "Kalle", Pekka, Marja-Leena, Ulla, Päivi ja Juhani.

Opiskelun ja harjoittelun tuloksena syntyi hyviä kirjoituksia. Julkaisemme niitä Tuntosarven tulevissa numeroissa. Tässä ovat ensimmäiset jutut. ■

Jorma Soininen:

Hyvät ihmissuhteet — voimanlähde

— Olisi varmaan parasta, jos poika olisi kotona loppuajan. Näin sanoi lastenosaston lääkäri vanhemmilleni, kun he toivat minua jatkohoitoon.

Jäin osastolle. Kotiväki, hoitajat ja huonetoverit olivat ainoat yhteyteni muuhun maailmaan vuoden ajan.

Toivuin hiljalleen; näin ja kuulin jonkin verran. Jäin erilaiseksi kuin useimmat ihmiset.

Oli vaara, että jään nurkkaan yksin jököttämään. Ollin pakinat ja muut riemukkaat teokset olivat mielikirjojani. Ne antoivat hymyä silmäkulmiin ja suupieliin.

Sain uusia ystäviä.

Tällä hetkellä heitä on paljon ympäri Suomea — vammaisia ja vammattomia.

Hymy karehtii suupielessä, kun tapaan tai muistelen heitä. Kaksi heistä on "adoptoinut" (ottanut) minut "paapakseen".

Hyvät ihmissuhteet lämmitävät sydäntä.

Toistan mielelläni ystävänpäiväkortin lauseen: Ystävyys on iso ilo. ■

Pekka Juusola:

Rössypotut

Tiedän, että Etelä-Suomessa on paljon tyhmiä ihmisiä.

He eivät tiedä mikä ruokalaji on rössypotut. Annan tässä valmistusohjeet. Näin tieto menee varsinkin Etelä- ja Itä-Suomeen.

Kuori ja paloittele muutama peruna.

Pane ne sitten kattilaan kiehumaan.

Pane kattilaan myös savustettua sian kylkilihaa. Sen pitää olla ohuina siivuina.

Pane kattilaan vielä yksi kasvisliemikuutio, sipuli ja suolaa.

Ota sitten nyrkin kokoinen rössy.

Rössy on veripalttua. Leikkaa veripalttu noin peukalon kokoisiksi palasiksi. Paista veripalattun palat paistinpannussa noin 5–10 minuuttia.

Pane rössyn palaset kattilaan, kun perunat ovat melkein kypsiä.

Anna ruuan tasaantua.

Toivon kaikille hyvää ruokahalua.

Uskon, että kaikki ruokailijat ovat onnellisia eli vaativinkin nirppanokka on onnesta lääpällään. ■

Kuurosokea Barbara:

''Rakastan tanssimista''

Barbara Carson on amerikkalainen kuurosokea. Hän on nyt 59-vuotias nainen ja elää kuten muutkin ihmiset.

— En ole vammainen, hän sanoo. Hänen mielestään kuulo- ja näkövammat eivät saa olla syy istua ja murehtia kotona.

Barbara on reipas nainen. Hän soittaa kitaraa, kirjoittaa pistelehteen ja kävelee opaskoiransa kanssa. Hän viettää paljon aikaa myös miehensä kanssa.

Barbaran uusin harrastus on jazztanssi. Hän käy tunneilla ystävänsä Elisan kanssa. Elisan sisar on myös kuurosokea.

Barbara oli 30 vuotias, kun kuurosokeus lopullisesti varmistui. Hän syntyi kuulovammaisena. Vähitellen myös näkö alkoi mennä. Synnä oli RP eli Retinitis Pigmentosa. Se on silmän verkkokalvon sairaus.

Parannuskeinoa sairauteen ei vielä ole keksitty.

Ystävykset Barbara ja Elisa puhuvat tuntoaistin välityksellä. Elisa tekee sormiaakosia ja Barbara vastaa usein puhumalla. Hän kuulee vielä joitakin ääniä.

Hän voi myös puhua puhelimessa kuulolaitteen ja vahvistimen avulla. Aviomiehen puhetta Barbara myös kuulee paremmin kuin muiden ihmisten puhetta.

Uusi harrastus

Sisar innosti hänet mukaan jazztanssiin. Sisar opetti ensin muutamia liikkeitä.

— Aloin innostua enemmän. Nyt rakastan tanssia tahdon oppia lisää, Barbara sanoo. Ystävykset Elisa ja Barbara päättivät lähteä tanssikursseille.

— Voin kuulla hiukan musiikkia ja tahdin, mutta sanoja en kuule. Tunnin aikana Elisa tekee liikkeet ensin ja Barbara seuraa.

Joskus on pidettävä kiinni ystävän käsivarsista ja jaloistakin. Näin oppii tanssin liikkeet paremmin. — Minun pitää keskittyä liikeisiin tehokkaasti, mutta nautin tästä, Barbara tunnustaa.

Tanssikurssien ohjaaja on iloinen Barbaran mukanaolosta. Hänen läsnäolonsa on tehnyt hyvää koko ryhmälle. Vaikka muut väsyvät, niin Barbara on sitkeä ja ahkera.

Myös viikonloppuisin Barbara käy miehensä kanssa tanssimassa. Hän on täynnä elämäniloa. — Vamma tai kaksi, mutta vammaisena ei ole pakko olla, hän vakuuttaa. ■

Kauko Kokkonen

Anu Mikkola:

Minä rakastan maailmaa

Minä rakastan maailmaa, mutta mitä se on ?

Minä rakastan tuulta, joka syksyllä puita itkettää. Minä rakastan tähtien loistetta, joka kirkkaimmin loisti jouluyönä.

Minä rakastan aaltojen loisketta, sillä meri antaa ravinnon, veden ja puhtauden.

Minä rakastan auringon paisetta, sillä aurinko lämmittää, kasvattaa ja parantaa.

Minä rakastan maailmaa, sillä pienistäkin löytyy aina jotakin hyvää.

Mutta kuinka voi tajuta maailmaa, sillä jokainen päivä on ajatuksia ja tapahtumia täynnä. Ihmisiä, heidän sanojaan ja tekojaan.

Miksi haavoittaa toista, kun ei tiedä mikä itse on ? Onko tyhmä vai onko samanlainen kuin muut.

Tuntuu kuin maailma kaatuisi päälle, ja toisaalta tuntuu, että tanssisi pilvissä.

Elämä on kuin epävakainen sää. Joskus myrskyinen ja kylmä, joskus aurinkoinen ja kaunis.

Mikä on elämän tarkoitus? Tulla hyväksi ihmiseksi ja parantaa maailmaa.

En tiedä mikä on hyvä maailma ja mikä on hyvä ihminen.

Minusta tuntuu, että olen vieras sekä itselleni että muille.

Olen aivan toinen, mikä olin pari kuukautta sitten.

Siksi en tiedä, mikä olen. — Ja siksi muut eivät minua ymmärrä.